

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยได้มาจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ประจำปีการศึกษา 2537 ในเขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาสามัญ และครูผู้สอนวิชาศาสนา ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ในเขตการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2537 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนและสถานภาพ

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูสามัญ		ครูศาสนา	รวม
	ผู้จัดการ	ครูใหญ่	ข้าราชการ	ครูจ้าง		
ขนาดเล็ก	35	35	136	148	421	775
ขนาดกลาง	13	13	109	163	341	639
ขนาดใหญ่	2	2	35	49	90	178
รวม	50	50	280	360	852	1592

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 2 (25 มกราคม 2537)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane , 1970 : 580-581) อ้างในประคอง วรรณสุต 2525 : 12-15) ระดับความคลาดเคลื่อน .05

$$\text{โดยใช้สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{1592}{1 + 1592(.05)^2} = 319.67$$

เมื่อ n คือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N คือขนาดของประชากร
 e คือระดับของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 320 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพของบุคลากร ดังตาราง 3

$$\text{โดยใช้สูตร } n_s = \frac{n}{N} \times N_s$$

เมื่อ N คือขนาดของประชากร

N_s คือจำนวนประชากรแต่ละชั้นภูมิ

n คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ

n_s คือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพ

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูสามัญ		ครูศาสนา	รวม
	ผู้จัดการ	ครูใหญ่	ข้าราชการ	ครูจ้าง	ครูจ้าง	
ขนาดเล็ก	7	7	28	30	84	156
ขนาดกลาง	3	3	22	32	68	128
ขนาดใหญ่	1	1	7	9	18	36
รวม	11	11	57	71	170	320

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการวิจัยของนายวิวัฒน์ สัมฤทธิ์รัชมาสัย (2534 : 33-43) และเอกสารหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 แล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถาม และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความแม่นยำตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จำนวน

24 ฉบับ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .95 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านทั้ง 5 ด้านอยู่ระหว่าง .82 - .89

3. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของบุคลากรในโรงเรียน มีจำนวน 4 ข้อ

3.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ใช้วัดระดับปัญหาตามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ แยกเป็นรายด้านดังนี้

3.2.1	ด้านบุคลากร	จำนวน 13 ข้อ
3.2.2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 11 ข้อ
3.3.3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน 14 ข้อ
3.3.4	ด้านการวัดผลประเมินผล	จำนวน 13 ข้อ
3.3.5	ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	จำนวน 9 ข้อ

โดยให้คะแนนตามทัศนะดังนี้

คะแนน 1 หมายถึงมีปัญหาน้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึงมีปัญหาน้อย

คะแนน 3 หมายถึงมีปัญหารปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึงมีปัญหามาก

คะแนน 5 หมายถึงมีปัญหามากที่สุด

3.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือ เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 22 ฉบับ ครูผู้สอนวิชาสามัญทั้งข้าราชการครูและครูจ้างสอน 128 ฉบับ และครูสอนวิชาศาสนา 170 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 320 ฉบับ โดยวิธีการลงทะเบียนและแนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมซองปิดแถมฉบับเขียนชื่อ ที่อยู่ ของผู้วิจัยเพื่อสะดวกในการส่งกลับคืน โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้ว คืนแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ภายใน 15 วัน แบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนผู้วิจัยได้ทำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมไปยังหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการอำเภอต่าง ๆ ทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 2 พร้อมทั้งผู้วิจัยออกดำเนินการเก็บข้อมูลส่วนที่ตกค้างอีกครั้งหนึ่ง จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 284 ฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน วิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2

5.2.1 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 ให้นำนักคะแนนตามระดับความคิดเห็นในแต่ละรายการ แล้ววิเคราะห์หาค่าตัวกลางเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 กลุ่ม (ประคอง กรมสุต, 2535 : 77) สำหรับการแปลความหมายดังนี้

1.00 - 1.49 หมายความว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายความว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2.50 - 3.49 หมายความว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายความว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

4.50 - 5.00 หมายความว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.2 เกี่ยวกับการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 วิเคราะห์ด้วยค่า t-test และ F-test

5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2535 วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วหาค่าความถี่และร้อยละ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

6.1.1 ค่าความแม่นยำตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของปัญหา

$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(Rovinelli and Hambliton, 1978 : 34-37 อ้างถึงในบุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ , 2527 : 69)

6.1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Coefficient Alpha) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทนค่าความเชื่อมั่น

k แทนจำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทนค่าผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประกอบ วรรณสุด , 2535 : 47-48)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละ

f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2.2 ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fx$ แทนผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนน
 n แทนจำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

(บุญเรียง ขจรศิลป์, 2536 : 27)

6.2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum f(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

x แทนค่าของข้อมูลแต่ละตัว

\bar{x} แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

n แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

f แทนความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

(บุญเรียง ขจรศิลป์, 2536 : 44)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

6.3.1 ค่าทดสอบ t-test ในการทดสอบสมมุติฐานกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 กรณีที่ ค่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน ผู้วิจัยจะใช้สูตร

Pooled variance t-test ดังนี้

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \sim t_{n_1+n_2-2}$$

$$\text{เมื่อ } S_p^2 = \frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2}$$

โดยที่ \bar{x}_1 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{x}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

n_1 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

S_p^2 แทนค่าความแปรปรวนรวมทั้ง 2 กลุ่ม

กรณีที่ ค่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจะใช้สูตร
Separated variance t-test ดังนี้

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \sim t_v$$

$$\text{เมื่อ } v = \frac{[(s_1^2/n_1) + (s_2^2/n_2)]^2}{\frac{(s_1^2/n_1)^2}{n_1-1} + \frac{(s_2^2/n_2)^2}{n_2-1}}$$

โดยที่ \bar{x}_1 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 \bar{x}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 n_1 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

(บุญเรือง ขจรศิลป์, 2536 : 101)

6.3.2 ค่าทดสอบ F-test ในการทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2

กลุ่ม โดยใช้สูตร $F = \frac{MS_b}{MS_w}$

เมื่อ MS_b แทนค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

MS_w แทนค่าเฉลี่ยภายในกลุ่ม

(บุญเรือง ขจรศิลป์, 2536 : 139)

ถ้าค่า F-test สอดคล้องตามสมมติฐาน ผู้วิจัยจะทดสอบรายคู่โดยใช้ค่าของ

Student-Newman-keuls จากสูตร

$$W_p = q_{\alpha}(p, N-k) \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$$

เมื่อ $q_{\alpha}(p, N-k)$ คือค่า q จากตารางสถิติเคนไทซ์ เรนจ์ ที่ระดับความมี

นัยสำคัญ α จำนวนความเป็นอิสระ p และ N-k

p	คือจำนวนค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วงที่ต้องการเปรียบเทียบ
N	คือจำนวนตัวอย่างทั้งหมด
n	คือขนาดตัวอย่างในกลุ่มทดลอง
k	คือจำนวนกลุ่มทดลอง

(กานดา พูนธนาทวิ , 2530 : 342)